

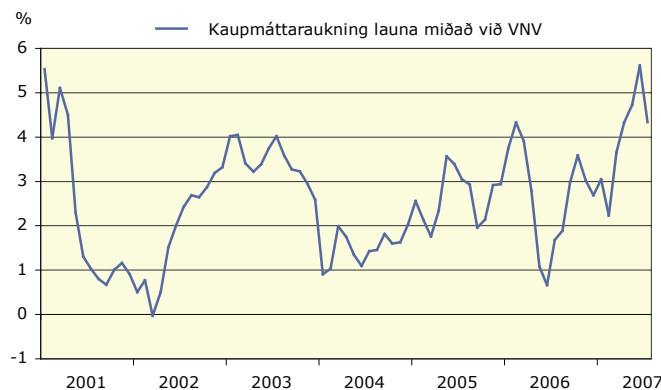
Vefrit fjármálaráðuneytisins

23. ágúst 2007

Launavísitala í júlí

Í vikunni birti Hagstofa Íslands mælingu á launavísitölu (LVT) fyrir júlí. Mældist vísitalan 319,8 stig sem er 0,25% hækkun frá fyrra mánuði, en það er nokkru minni hækkun en sést hefur undanfarna mánuði. Miðað við júlí 2006, þegar LVT var 295,4 stig, nemur hækkunin 8,3%, sem er aðeins minni hækkun en á fyrri hluta ársins, þegar hún nam um 10% frá sama tíma á fyrra ári. Áframhaldandi mikil hækkun launavísitölu í ár endurspeglar umtalsverða og aukna spennu á vinnumarkaði. Atvinnuleysi mælist nú um 0,9% af vinnuafli, sem er lítið atvinnuleysi í sögulegu samhengi. Sú þróun hefur átt sér stað þrátt fyrir mjög aukinn aðflutning erlends vinnuaflds til Íslands á undanförunum árum. Það sem skiptir mestu máli fyrir launþega er hve mikið laun þeirra hækka að raungildi. Eins og meðfylgjandi mynd sýnir hefur kaupmáttur launa aukist á bilinu 1% til 5% undanfarin ár. Frá miðju síðasta ári hafði aukin verðbólga í kjölfar snarprar gengislækkunar áhrif til að draga úr kaupmáttaraukningunni. Í ár hefur verðbólgan tekið að minnka og launahækkunarir skilað sér í meiri kaupmáttaraukningu. Þannig nam aukning kaupmáttar launa í júlí 4,3% frá sama mánuði árið áður.

Kaupmáttaraukning launa

Af vettvangi tvísköttunarmála

Ýmislegt er á döfinni á sviði samningagerðar um tvísköttunarmál um þessar mundir. Fyrr í þessari viku var haldinn fundur í vinnuhópi á vegum norræna ráðherraráðsins, en hópurinn hefur það hlutverk að gera upplýsingaskiptasamninga á sviði skatta við ýmsar þekktar skattavinjar, þ.á.m. Ermasundseyjarnar Guernsey, Jersey og Mön. Um er að ræða samnorrænt verkefni með það að markmiði að samhæfa og styrkja viðleitni Norðurlandanna í baráttunni gegn alþjóðlegum skattaflóttu. Formlegar viðræður eru þegar hafnar við Mön og Jersey og sömuleiðis skattavinjarnar Arúba og Hollensku Antillaeyjar. Jafnvel er búist við undirritun upplýsingaskiptasamninga milli eyjunnar Manar og Norðurlandanna á fundi fjármálaráðherra Norðurlanda í lok október nk. Rétt er að geta þess að hvert Norðurlandanna gerir sjálfstæðan tvíhliða upplýsingaskiptasamning við eyjuna Mön, þó svo að samningarnir séu samhliða að efnisinnihaldi.

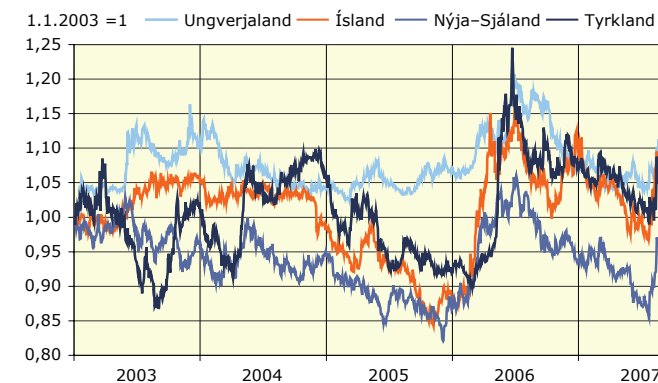
Þá er nýafstaðinn fundur um norræna tvísköttunarsamninginn sem er frá árinu 1996. Fyrir fundinum lágu ýmsar tillögur varðandi breytingar á einstökum ákvæðum samningsins í formi bókonar við hann. Meginbreytingin skv. þessum tillögum varðar 18. gr. samningsins sem fjallar um skattlagningu eftirlauna. Samkvæmt gildandi samningi er skattlagning eftirlauna alfarið í höndum greiðsluríkis þeirra, en í tillögunni sem fyrir liggur er gert ráð að skipta megi skattlagningarréttinum milli greiðsluríkis eftirlaunanna og búseturíkis eftirlaunabegans. Þess má geta að meginregla þessa ákvæðis í samningsfyrirmynd OECD er að búseturíki eftirlaunabegans eigi alfarið skattlagningarréttinn, en þróunin í aðildarríkjum OECD hefur hins vegar verið sú að fara þá leið sem nú er lögð til gagnvart norræna tvísköttunarsamningnum. Stefnir er að undirritun umræddrar bókonar á áður nefndum fundi fjármálaráðherra Norðurlanda í lok október.

Auk þessa eru framundan áframhaldandi samningaviðræður við Slóveníu, en þær viðræður hófust á árinu 2004. Vonast er til að þeirri samningagerð ljúki á næsta fundi sem haldinn verður í Reykjavík í fyrstu viku september. Þá munu í annarri viku september hefjast formlegar samningaviðræður við Búlgaríu um gerð tvísköttunarsamnings milli landanna. Að lokum má geta þess að undanfarna mánuði hefur verið unnið að íslenskrí þýðingu á endurskoðuðum tvísköttunarsamningi Íslands við Bandaríkin.

Hávaxtamýntir

Mikið hefur verið fjallað um hávaxtamýntir í tengslum við vaxtamunarviðskipti (e. carry trade) að undanförunum. Eins og kunnugt er hefur Ísland ekki farið varhluta af áhrifum vaxtamunarviðskipta síðan þau hófust hér á landi á haustmánuðum 2005. Vaxtamunarviðskipti ganga út á að notfæra mismun í vaxtastigi landa, þ.e. taka lán í landi með lága vexti og fjárfesta í landi sem gefur háa vexti að því marki sem væntingar um gengisþróun leyfa. Íslenska krónan telst vera hávaxtamýnt þar sem vextir hér á landi hafa verið háir vegna tímabundins ójafnvægis í tengslum við mikinn hagvöxt. Ísland hefur þannig bæst við hóp ríkja á borð við Nýja-Sjáland, Tyrkland, Suður Afríku, Brasilíu og Ungverjaland sem öll eiga það sameiginlegt að búa við hátt vaxtastig og talsverð vaxtamunarviðskipti. Síðustu ár hefur fylgni hávaxtamýnta aukist umtalsvert eins og sjá má á mynd. Þar sem vaxtamunarviðskiptin eru orðin áberandi áhrifaþáttur í gengisþróun þessara ríkja geta breytt skilyrði til slíkra viðskipta haft áhrif samtímis á hávaxtamýntir.

Gengi hávaxtagjaldmiðla

Ísland er oft flokkað með nýmarkaðsríkjum í umfjöllun um hávaxtamýntir. Sú flokkun er ekki viðeigandi í tilvikum Íslands þar sem nýmarkaðsríki eru að öllu jöfnu miðlungs-/lágtekjuríki með skamma reynslu af markaðsbúskap og misvel mótað stofnanaumhverfi. Ísland er hins vegar hátekjuríki með þróað stofnanaumhverfi og ábyrga efnahagsstjórn. Vera má að Ísland sé flokkað með nýmarkaðsríkjum í þessu tilliti af þeirri ástæðu að vaxtamunarviðskipti hófust á svipuðum tíma fyrir nokkrum árum og í nýmarkaðsríkjum á borð við Tyrkland. Hávaxtamýntir einskorðast því ekki við nýmarkaðsríki en hátekjulönd á borð við Nýja-Sjáland og Ástralía hafa einnig haft hærri vexti en t.d. Bandaríkin og langa reynslu af vaxtamunarviðskiptum.

Stýrivextir - ársmeðaltöl (%)

	2002	2003	2004	2005	2006
Tyrkland	55,9	42,4	26,6	18,8	19,7
Ungverjaland	10,4	9,7	12,4	8,2	7,7
Ísland	8,1	5,3	6,0	9,0	11,7
Nýja-Sjáland	5,4	5,3	5,8	6,8	7,3
Bandaríkin	1,7	1,1	1,3	3,1	4,9

Tekjur ríkissjóðs janúar - júní		
12 mánaða breyting (%)	2006	2007
Skatttekjur og tryggingjöld	16,3	13,9
Skattar á tekjur og hagnað	33,5	18,8
Eignarskattar	-27,3	0,8
Skattar á vöru og þjónustu	9,8	11,0
Tryggingagjöld	15,3	10,2
Tekjur alls	10,4	19,2

Gjöld ríkissjóðs janúar - júní		
12 mánaða breyting (%)	2006	2007
Almenn opinber þjónusta	-21,5	21,3
Heilbrigðismál	7,3	9,7
Alm.trygg. & velferðarmál	12,4	16,1
Efnahags- og atvinnumál	56,4	25,6
Menntamál	13,0	11,1
Gjöld alls	9,5	14,6

Afkoma ríkissjóðs janúar - júní		
Milljónir króna	2006	2007
Handbært fé frá rekstri	29.706	28.690
Hreinn lánsfjárfjórnuður	27.498	-39.679
Afborgun lána	-38.873	-35.556
Brúttó lánsfjárfjórnuður	-13.355	-77.215
Lántökur	16.246	49.745
Greiðsluafkoma	2.890	-27.470

Ýmsar hagtgötlur		
12 mánaða breyting (%)	2006	2007
Verðbólga (ágúst)	8,6	3,4
Kjarnaverðbólga (ágúst)	7,6	4,8
Launavísitala (júlí)	10,2	8,3
Heildarvelta (jan.-apríl)	13,6	11,7
Smásöluvelta (jan.-apríl)	6,7	6,5
Atv.leysi, árst.leiðr. (júlí)	1,4	0,9